

РЕШЕНИЕ

№ 1089

гр. София, 28.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Нели Куцкова

Членове: Яна Вълдобрева
Мария Яначкова

при участието на секретаря Ива Андр. И.
като разгледа докладваното от Мария Яначкова Въззивно гражданско дело
№ 20211000500207 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 260100 от 18 септември 2020г. по гр. д. № 7700/2019г., Софийски градски съд, I ГО, 26 състав е осъдил ЗК „Лев инс“ АД да заплати на И. К. В. и Н. Д. К. по 200 000 /двеста хиляди/ лв., ведно с лихвата за забава от 16.05.2019г. до окончателното изплащане, представляващи обезщетение за причинени от пътнотранспортно произшествие на 26.01.2019г. на бул. „Ботевградско шосе“ в района на № 247 в гр. София, неимуществени вреди – смъртта на техния син М. И. В., на 19 години, причинена виновно от застрахован при ЗК „Лев инс“ АД по застраховка „гражданска отговорност“ на автомобилистите със застрахователна полица № BG/22/118003442806, водач И. Н. А., като отхвърлил исквете за неимуществени вреди за разликата до първоначално предявения размер от по 250 000 лв. ведно с лихвата за забава и исквете за мораторна лихва върху присъдената главница за периода 26.01.2019г. – 15.05.2019г., като неоснователни; осъдил ответника да заплати на посочено адвокатско дружество, представлявано от адв. Ч., на основание чл. 38, ал. 2 от ЗАдв. сумата 13 272 лв. с ДДС - адвокатско възнаграждение за

процесуално представителство на ишците; осъдил ишците да заплатят на ответника разноски по делото в размер на 108 лв., а ответника да заплати по сметка на СГС държавна такса и разноски в размер на 16 688 лв. Решението е постановено с участието на И. Н. А., трето лице помагач на ответника. Съдът е постановил и присъдените на ишците суми да им се заплатят по посочени в решението банкови сметки.

Производството пред въззивния съд е образувано по въззивна жалба на ЗК „Лев инс“ АД срещу решението по гр. д. № 7700/2019г. на СГС в негови осъдителни части – над присъдения размер на обезщетенията от по 110 000 лв., и с доводи за нарушение на чл. 52 ЗЗД иска отмяна на решението в тези части и вместо това отхвърляне на предявените искове над посочения размер.

И. К. В. и Н. Д. К. от своя страна са подали насрещна въззивна жалба срещу първоинстанционното решение, но в частта, в която исковете, предявени от тях, са отхвърлени до размера от 250 000 лв. С доводи за неправилност на решението в обжалваната част поради нарушение също на чл. 52 ЗЗД, искат отмяна на решението в обжалваните части и уважаване на исковете до посочените пълни предявени размери. Оспорили са жалбата на ответника в отговор срещу нея.

ЗК „Лев инс“ АД е подал отговор на насрещната въззивна жалба, с който е оспорил същата. Третото лице помагач на ответника И. Н. А. не е взело становище по насрещната въззивна жалба.

За да постанови решението си, първоинстанционният съд е приел, че в полза на ишците – родители на починалия при ПТП 19 години М. – са възникнали вземания срещу ответника, застраховал гражданската отговорност на делинквента, за обезщетение за вреди от смъртта на сина им в размер на по 200 000 лв. ведно със законната лихва от 16.05.2019г.; приел е за неоснователни възраженията за съпричиняване, изразяващи се в неизползване на обезопасителен колан и поемане на риск от пътуване с водач, употребил алкохол.

Софийски апелативен съд, като въззивна инстанция, в рамките на правомощията си, уредени в чл. 269 ГПК, съобразно и разясненията, дадени в ТР № 1/09.12.2013г. по тълк. дело № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, намира, че

обжалваното решение е валидно; то е и допустимо в обжалваните части, а като косвен резултат от решаващата си дейност счита същото и за правилно в обжалваните части.

Застраховането срещу гражданска отговорност е правоотношение, по силата на което застрахователят се задължава да обезпечи застрахователна закрила срещу риска от възникване на гражданска (деликтна) отговорност в тежест на застрахования, като при настъпване на застрахователното събитие, плаща дължимото от последния обезщетение за вредите, причинени на трети лица. Застрахователното събитие при тази застраховка, като проекция на застрахователния риск, е възникването на гражданска отговорност в тежест на застрахования. Отговорността на застрахователя възниква на основание застрахователно правоотношение, а отговорността на причинителя на непозволеното увреждане, на основание деликт. Т. н. пряко право на увредения срещу застрахователя по чл. 432, ал. 1 КЗ за изплащане на застрахователното обезщетение, предявено в настоящия процес, и правото му да търси обезщетение на деликтно основание, възникват в един и същи момент – този на настъпването на застрахователното събитие (в случая ПТП), при което е причинено непозволеното увреждане. За упражняване на прякото право на увреденото лице не е необходимо гражданската отговорност на застрахования да бъде установена със сила на пресъдено нещо, но в случая тя е установена с влязла в сила присъда, представена във въззивното производство (НОХД № 3233/2020г. на СГС, НО, 21 състав).

С оглед спорния предмет на делото във въззивното производство и обстоятелството, че решението на първоинстанционния съд в осъдителните му в полза на ищите части не е обжалвано изцяло, въззивният съд в правоприлагащата си дейност изхожда от положението, че ищите са увредени лица от ПТП, станало на 26.01.2019г., от което е настъпила смъртта на сина им, а ответникът е застраховал гражданската отговорност на делинквента, причинил процесното ПТП, признат за виновен със задължителен за гражданския съд акт (чл. 297 вр. чл. 298, ал. 1 ГПК вр. ГПК вр. чл. чл. 429 – 437 вр. чл. 477 и сл. КЗ; чл. 300 ГПК чл. 413 НПК). Следователно установено е на настоящия етап от производството, че ищите са претърпели вреди от смъртта на сина им М..

Спорно във въззивното производство, съобразно отбелязаното по-горе за оплакванията на жалбоподателите, е какъв е размерът на обезщетението, предназначено да възмезди страданието от загубата на починалото при ПТП дете, понесено от ишците, чиято легитимация като увредени лица е призната от съда, но чийто изводи относно дължимия размер на обезщетенията по същество се оспорват като незаконосъобразни, като се поддържа неправилно приложение на материалния закон – чл. 52 ЗЗД. Жалбоподателят – ответник поддържа, че обезщетенията, присъдени на ишците, са завишени, а в насрещната въззивна жалба на ишците се поддържа, че обезщетенията им са занижени.

За установяване на неимуществените вреди по делото са събрани гласни доказателства чрез разпит на св. М., св. И., св. Ч. и св. Д. (баща на ишцата, чийто показания подлежат на преценка по реда на процесуалното правило на чл. 172 ГПК), от които е установено и това не е спорно на етапа на въззивното производство, че М. живеел заедно с родителите си и брат си, били нормално семейство. Заради финансови проблеми майката заминала да работи в чужбина през 2015г., а впоследствие ѝ открили заболяване, което лекувала там. Н. се чувала с М. по телефона ежедневно, а и се връщала в България на всеки 2-3 месеца при семейството си. При ПТП М. живеел с баща си, по-малкия си брат и баба си, помагал им. Работел като монтьор, притежавал и автомобил. Родителите му, които преди инцидента били лъчезарни и гостоприемни, станали други хора след това, тежко преживяват смъртта на М., били смазани; бащата му рухнал, бил съсипан и поради това, че е събирал тялото на сина си, както казал „в два чувала“.

По делото е изслушана и съдебнопсихологическа експертиза, по която е изготвено заключение след използване на съответни научни методики, като фактическите положения, приети въз основа на това заключение, не са оспорени и въз основа на тях и въззивният съд изхожда в решаващата си дейност. Съгласно това заключение безвъзвратната загуба на големия им син М. е предизвикало психичен шок у двамата ишци. Наблюдава се двойствено съществуване, дълбоко травмизирано с отдаване на елементарни или несъществени дейности. Съществуващите спомени на ищеца за това, което е виждал непосредствено след настъпилото ПТП, - събирането на частите на тялото на сина му, невъзможността да му помогне, - са повлияли травмиращо.

Налице е ежедневно силно себеобвинение за случилото се, което се преплита с ежедневна мъка и води до повишена раздразнителност, гняв, трудна ежедневна адаптация и невъзможност за отреагиране на акумулираните негативни емоции и към момента (м.11.2019г.). При ищцата стресогенното събитие е повлияло негативно на психическото ѝ състояние, изразяващо се и в зачестяване на епилептичните припадъци; след консултация с невролог, с какъвто се консултира ежесмесечно, тя от 4 месеца към м.11.2019г. приемала антидепресант, но акумулираните негативни емоции, раздразнителност и тъга не са преживени. В началото и двамата родители отричали случилото се като реакция на психологическа защита от непоносимата болка от загубата. След това е започнал процес на осъзнаване на нейната невъзвратимост. Девет месеца след траура се наблюдава силна раздразнителност и гняв от случилото се. Резултатът от изследването за тревожност и при двамата ищци показва високо ниво на тревожност (в горна граница), но не клинично изявено. Тревожността се наблюдава вербално и невербално. Ищецът споделил за високо кръвно и почти ежедневна употреба на алкохол. В заключението е направено обобщение, че емоционално наранената психика се възстановява бавно. Желателно е извършване на психологическа работа в насока отреагиране на акумулираните негативни емоции, свързани с преживяването на траура, като е значимо мъката от траура да се преживее до две години.

Съгласно ППВС № 4/1968г. при определяне на размера на неимуществените вреди следва да се вземат предвид всички обстоятелства, обуславящи тези вреди и то не само чрез посочването им, но и при отчитане на тяхното значение за размера на вредите. Съобразно приетото за установено по-горе, въз основа на цялостна оценка на всички релевантни към размера на претендираното обезщетение обстоятелства, преценени в тяхната конкретика откъм значимостта им за размера на вредите, въззивният съд отчита стреса от настъпилата при трагични обстоятелства внезапна смърт на 19 годишния син на ищите, степента на преживените от тях негативни емоции от характера на фаталната загуба на дете, вкл. и обстоятелството, че те продължават и ще продължат да изпитват и в бъдеще страдание от загубата на детето си. И въззивният съд намира, че в конкретния случай справедливото по смисъла на чл. 52 ЗЗД обезщетение за понесените от ищите болки и страдания по повод загубата на сина им, е в размер на по 200

000 лв., макар че паричната сума никога не може да възстанови непрежалимата неочаквана загуба дете, която остава за цял живот. При причиняване на смърт за определяне на обезщетението за неимуществени вреди от значение са възрастта на пострадалия, отношенията между пострадалия и близкия и редица други конкретни обстоятелства (ППВС № 4/1968г.), а според формираната по реда на чл. 290 ГПК практика на ВКС и общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитието на самото общество. Доводите на жалбоподателя - ответник, че определените обезщетения са завишени са неоснователни. В тази връзка въззивният съд, както се посочи, отчете конкретиката на случая и негативните последици от безвъзвратната внезапна нелепа загуба на дете за ищците, от чиято обич и близост, от възможността да полагат грижи и да получават подкрепа, да споделят живота си със своя по-голям син като родители са лишени завинаги, в това число взе предвид негативните трайни последици за психоемоционалното им състояние, чийто интензитет е оценен от вещото лице психолог. На следващо място, при определяне на дължимото обезщетение съдът отчита в пълна степен и конкретните икономически условия, а като ориентир и съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент, индиция за икономическите условия. По изложените съображения и въззивният съд прие, че предявените искове за заплащане на обезщетения за доказаните в производството неимуществени вреди, резултат от процесното ПТП, за последиците от реализирането на което отговаря делинквентът, съотв. ответният застраховател, са основателни до посочените размери. Няма основание за намаляване, съответно за завишаване на обезщетенията за вреди, в предмета на делото, с оглед характера на загубата, която остава за цял живот за преживелите майка и баща на 37г. и 48г. (и двамата съгласно гласните доказателства са поддържали силна връзка със сина си, въпреки че майката е живяла в чужбина), и установените специфични последици за живота им от смъртта на сина им, загинал нелепо на 19 годишна възраст.

При така приетото от въззивния съд се налага извод, че решението, предмет на инстанционен контрол, е правилно в обжалваните части и подлежи на потвърждаване и чрез препращане към мотивите, изложени към

него, кореспондиращи на приетото от въззивния съд (чл. 272 ГПК). При този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 1 вр. ал. 5 ГПК в полза на ищците - ответници по въззивната жалба на застрахователя се присъждат разноси за платено адвокатско възнаграждение, съразмерно на материалния интерес по отхвърлената жалба на ответника, в размер на по 3 340, 29 лв. с ДДС (изчислени на база общия материален интерес, за който е пренесен спорът във въззивното производство по всеки от исковете) – минимален размер на възнаграждението с оглед възражението за прекомерност на уговореното, направено от ответника, и липсата на сложност на въззивното производство, чието разглеждане е приключило в едно съдебно заседание. На основание чл. 78, ал. 3 ГПК в полза на ответника – ответник по насрещната въззивна жалба се присъжда възнаграждение за юрисконсулт в размер на по 35, 71 лв. (също изчислено на база общия материален интерес, за който е пренесен спорът във въззивното производство по всеки от исковете).

Водим от горното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260100 от 18 септември 2020г. по гр. д. № 7700/2019г. на Софийски градски съд, I ГО, 26 състав в обжалваните части.

ОСЪЖДА ЗК „Лев инс“ АД, ЕИК121130788, да заплати на И. К. В., ЕГН ***** и Н. Д. К., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 1 вр. ал. 5 ГПК, суми в размер на по 3 340, 29 лв. – разноси за въззивното производство.

ОСЪЖДА И. К. В., ЕГН ***** и Н. Д. К., ЕГН *****, да заплатят на ЗК „Лев инс“ АД, ЕИК121130788, на основание чл. 78, ал. 3 вр. ал. 8 ГПК, суми в размер на по 35, 71 лв. - разноси за въззивното производство.

Решението е постановено при участието на И. Н. А. - трето лице помагач на ответника.

Решението може да се обжалва, при условията на чл. 280 ГПК, в едномесечен срок от връчването му пред ВКС на РБ.

Председател:

Членове: 1.

2.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____